

Spis treści

Wprowadzenie	9
Europa	11
Albania	15
Austria	15
Belgia	17
Białoruś	19
Bułgaria	20
Chorwacja	21
Cypr	22
Czechy	23
Dania	24
Finlandia	26
Francja	26
Grecja	28
Hiszpania	29
Holandia	31
Irlandia	32
Litwa	33
Luksemburg	35
Malta	36
Niemcy	37
Norwegia	38
Portugalia	39
Rosja	40
Rumunia	42
Serbia	43
Słowacja	43
Słowenia	45
Szwajcaria	46
Szwecja	47
Turcja	48
Ukraina	49
Węgry	52
Wielka Brytania	52
Włochy	53

Afryka	55
Afryka Płd.....	57
Algieria	58
Angola	59
Botswana	60
Nigeria	60
Zambia.....	61
Azja, Australia i Oceania	63
Armenia	65
Azerbejdżan	66
Australia.....	67
Australia:Australian Capital Territory	68
Australia:New South Wales	69
Australia:Northern Territory.....	70
Australia:Queensland.....	71
Australia:South Australia.....	72
Australia:Tasmania	73
Australia:Victoria.....	74
Australia:Western Australia.....	75
Brytyjskie Wyspy Dziewicze.....	76
Chiny	77
Filipiny.....	79
Hong Kong	81
Indie	82
Iran.....	83
Izrael	85
Japonia	86
Kazachstan	88
Korea Płd.....	89
Liban.....	90
Nowa Zelandia.....	91
Papua, Nowa Gwinea	92
Singapur.....	93
Sri Lanka.....	94
Tajlandia	95
Trynidad i Tobago.....	95
Wietnam.....	96
Ameryka.....	99
Antigua i Barbuda.....	103
Argentyna	103
Belize.....	104
Boliwia.....	105

Brazylia.....	106
Chile.....	108
Ekwador.....	109
Gwatemala.....	110
Haiti.....	111
Honduras.....	111
Kanada.....	112
Kanada:Alberta.....	112
Kanada:British Columbia.....	113
Kanada:Manitoba.....	114
Kanada:New Brunswick.....	115
Kanada:Newfoundland i Labrador.....	116
Kanada:Northwest Territories.....	117
Kanada:Nova Scotia.....	118
Kanada:Nunavut.....	119
Kanada:Ontario.....	120
Kanada:Prince Edward Island.....	121
Kanada:Quebec.....	122
Kanada:Saskatchewan.....	122
Kanada:Yukon.....	123
Kolumbia.....	124
Kostaryka.....	125
Kuba.....	127
Meksyk.....	128
Nikaragua.....	128
Panama.....	129
Paragwaj.....	129
Peru.....	130
Urugwaj.....	131
Wenezuela.....	132
USA.....	135
Stany Zjednoczone.....	139
Alabama.....	139
Alaska.....	140
Arizona.....	141
Arkansas.....	141
California.....	142
Colorado.....	143
Connecticut.....	144
Delaware.....	145
Florida.....	146
Georgia.....	147

Hawaii.....	147
Idaho.....	148
Illinois.....	149
Indiana.....	150
Iowa.....	151
Kansas.....	152
Kentucky.....	152
Maine.....	153
Maryland.....	154
Massachusetts.....	154
Michigan.....	155
Minnesota.....	156
Mississippi.....	157
Missouri.....	157
Montana.....	158
Nebraska.....	159
Nevada.....	160
New Hampshire.....	160
New Jersey.....	161
New Mexico.....	162
New York.....	163
North Carolina.....	164
North Dakota.....	165
Ohio.....	166
Oklahoma.....	167
Oregon.....	168
Rhode Island.....	168
South Carolina.....	169
South Dakota.....	170
Tennessee.....	171
Texas.....	171
Utah.....	172
Vermont.....	173
Virginia.....	174
Washington.....	174
West Virginia.....	175
Wisconsin.....	176
Wyoming.....	177

Wprowadzenie

Przedstawione Państwu opracowanie dotyczy jednej instytucji prawa rodzinnego – przysposobienia, polegającego na stworzeniu w drodze przewidzianego prawem postępowania więzów rodzinnych, mających spełniać taką samą lub co najmniej podobną funkcję, jaka wynika z „naturalnych” węzłów krwi i pochodzenia¹. Badania nad tekstami źródłowymi poprzedzające jego przygotowanie ograniczono tylko do adopcji dzieci, stąd rozwiązania dotyczące osób dorosłych w opracowaniu właściwie nie zostały uwzględnione. Przysposobienie dzieci zostało natomiast w nim zaprezentowane w kontekście rozwiązań prawnych obowiązujących w wybranych państwach świata. Szeroki wybór rozwiązań prawnych, który posłużył do przygotowania opracowania był podyktowany przekonaniem autorki, że ukazanie rozwiązań z jednego regionu geograficznego nie zilustruje odmienności, jakie mogą występować w ramach tej jednej, pozornie jednolitej instytucji prawnej. Na ich wybór wpływ miała oczywiście także dostępność źródeł. Celowa także wydawała się prezentacja przynajmniej jednej instytucji prawa opiekuńczego, ilustrująca istotne różnice w zakresie skutków jej zastosowania względem konsekwencji zastosowania adopcji. Dla przedstawienia różnic istniejących w prawach materialnych rozwiązań posłużono się tymi ich elementami, które mogłyby mieć znaczenie z punktu widzenia realizacji dobra dziecka w przysposobieniu. Stąd przyjęto, że w we współczesnych czasach to właśnie zasada dobra dziecka „przenika instytucję przysposobienia we wszystkich stadiach jego istnienia”² oraz, że dobro dziecka stanowi jednocześnie kryterium rządzące całością przysposobienia³, a organy państwowe decydujące o losie dziecka powinny mu zapewnić realizację najlepszego możliwego rozwiązania. W związku z tym szczególną uwagę zwrócono na następujące kwestie: formę adopcji, zerwanie więzów przysposobionego z biologiczną rodziną, status przysposobionego jakby był dzieckiem pochodzącym z małżeństwa, rozwiązywalność przysposobienia (szeroko pojmowane - wraz z unieważnieniem, odwołaniem i wygaśnięciem stosunku adopcji), warunki stawiane stronom, których spełnienie prowadzi do powstania tego stosunku (czyli przesłanki odnoszone do przysposabiających i przysposabianych, właściwie z pominięciem innych osób), subsydiarność adopcji międzynarodowej oraz odrębnie - zasadę kierowania się dobrem dziecka przy przysposobieniu.

Oddając to opracowanie w ręce czytelnika mam nadzieję, że tematyka przysposobienia dzieci okaże się dla niego równie interesująca i intrygująca, jaką była dla mnie. Przyglądając się istniejącym regulacjom można zauważyć i takie, które zbliżone są do rozwiązań XIX-wiecznym, ale również rozwiązania nowatorskie, łączące w sobie elementy różnych rodzajów przysposobienia. Również interesujące wydają się ograniczenia dotyczące przysposobienia międzynarodowego, w konfrontacji z zagrożeniami, jakie mogą wynikać ze stosowania tej formy adopcji.

Mam nadzieję, że zarówno wybór państw, jak i wybór prezentowanych zagadnień posłuży do prześledzenia różnic między systemami prawnymi oraz przyjrzeniu się tej jakże ważnej i potrzebnej instytucji prawnej, której błędna regulacja może doprowadzić do patologii, które dotyczą dzieci. Poza tym mam nadzieję, że publikacja ta będzie przydatna w dalszych badaniach nad prawem rodzinnym i posłuży zgłębianiu tej instytucji przez studentów, seminarzystów i doktorantów.

Katarzyna Bagan-Kurluta

---

1 S. Grzybowski, *Przysposobienie całkowite*, „Państwo i Prawo” 1979, nr 2, s. 38.
2 J. Ignatowicz, *Prawo rodzinne. Zarys wykładu*, Warszawa 1995, s. 209, 210-217.
3 J. Winiarz, *Prawo rodzinne*, Warszawa 1995, s. 232.